

AINEISTOVIHKO
Logopedian valintakoe
2020

TEHTÄVÄN 1 AINEISTO

Tämä tehtävä perustuu englanninkieliseen artikkeliin (kokeessa aineiston liite 1):

Méndez, L.I., Crais, E.R. & Kainz, K. (2018). The Impact of Individual Differences on a Bilingual Vocabulary Approach for Latino Preschoolers. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 61 (4), 897-909. doi: 10.1044/2018_JSLHR-L-17-0186

Alla on sanasto, jossa on eräiden aineistoartikkelissa (liite 1) käytettyjen sanojen käännökset ja selitykset. Sanaston tarkoituksena on selventää artikkelissa käytettyjä käsitteitä tekstin pääkohtien ymmärtämiseksi. Jotkin käsitteet (esim. *model intercept*) on jätetty sanastosta pois, koska näitä käsitteitä ei tarvita tekstin pääkohtien ymmärtämiseksi ja tehtävävihossa esitettyihin kysymyksiin vastaamiseksi.

Sanasto

acquiring, to acquire (vocabulary):	omaksua (sanastoa)
(they) adhere to:	(he) noudattavat
adjusted means:	korjatut keskiarvot
administration for children and families:	instituutio lapsille ja perheille
administration (of test):	(testin) suorittaminen
(findings) align with:	(tulokset) ovat samantyyppisiä
basal levels:	perustasot
baseline:	alkuperäinen
between- and within-classroom variation:	vaihtelu, joka liittyy eroihin luokkien välillä (between) ja vaihtelu, joka liittyy eroihin luokkien sisällä (within)
bilingual modality of instruction:	ohjeistus kahdella kielellä
clustering:	ryhmittely
coefficient:	kerroin
Cohen's d:	Cohenin d: Tutkimusaineistosta tilastollisesti laskettu arvo, joka kertoo intervention vaikutuksen koosta (effect size)
conceptual:	käsitteellinen
correlation:	korrelaatio: Suhde kahden muuttujan välillä, esim. lämpötilan noustessa myös jäätelön myynti kasvaa (positiivinen korrelaatio) tai lämpötilan laskiessa lämmittämiä myydään enemmän (negatiivinen korrelaatio).
corroborate:	vahvistaa
(Order of language of presentation was) counterbalanced:	Esityskielen järjestys oli tasapainotettu (joka toinen kerta englanti ensin, joka toinen kerta espanja ensin).

Cronbach's alpha:	Cronbachin alfa: Kerroin, joka kertoo siitä, kuinka luotettava tietämittari on (mitä korkeampi arvo, sitä luotettavampi).
design:	asetelma
effect:	vaikutus
effect size:	vaikutuksen koko (katso myös kohta 'Cohen's d')
empirical findings:	tieto, joka on saatu tutkimuskokeesta (ei teoreettinen tieto)
error rate:	virheiden määrä
evidence:	näyttö
evidence-based:	perustua tieteelliseen näyttöön
expressive vocabulary:	ekspressiivinen (tuotettu) sanavarasto: kuinka monta sanaa henkilö kykenee tuottamaan
fidelity of implementation:	toteutuksen täsmällisyys
follow-up:	seuranta
general linear model:	yleinen lineaarinen malli: Tilastollinen menetelmä, jonka avulla arvioidaan, kuinka yksi tai useampi muuttuja (esim. sanan pituus) vaikuttaa tiettyyn selitettävään muuttajaan (esim. lukuaika).
group mean:	ryhmän keskiarvo
high-frequency words:	usein esiintyvät sanat
homogeneous group:	ryhmä, jossa henkilöt ovat samankaltaisia
impact:	vaikutus
to impede:	estää
to interact:	olla vuorovaikutuksessa
interaction (statistical term):	yhdysvaikutus (tilastollinen käsite): Yhden kokeellisen manipulaation vaikutus (esim. lyhyiden sanojen lukeminen verrattuna pitkien sanojen lukemiseen) pätee vain yhdelle tietylle ryhmälle (esim. kun verrataan yksikielisiä ja kaksikielisiä). Tässä tapauksessa voi olla, että yksikieliset lukevat lyhyitä sanoja yhtä nopeasti kuin pitkiä sanoja, mutta kaksikieliset tarvitsevat enemmän aikaa pitkien sanojen lukemiseen lyhyisiin sanoihin verrattuna.
intervention research:	interventiotutkimus: tutkimus, jossa arvioidaan kuinka paljon tietty harjoitusohjelma vaikuttaa kohderyhmään kontrolliryhmän verrattuna (katso kohta 'vocabulary intervention')
language exposure:	kielelle altistuminen
language use:	kielen käyttäminen
leverage:	vaikutusvalta
lexical:	leksikaalinen, liittyy kielen sanoihin tai sanastoon
lexicon:	sanasto
literacy:	lukutaito- ja kirjoitustaito
mean:	keskiarvo

meta-analysis:	meta-analyysi: useista samasta aiheesta tehtyjen tutkimusten aineistojen analysointi yhdessä, jotta saadaan parempi kokonaiskuva aiheesta.
monolingual:	yksikielinen
monolingual modality of instruction:	ohjeistus yhdellä kielellä
multimodal presentation:	esitys useammalla kuin yhdellä tavalla
negative correlation:	katso kohta 'correlation'
oral expressive skills:	suullinen ilmaisutaito
outcomes:	tulokset
$p < .05$; $p < .01$; $p < .001$;	p-arvot, jotka heijastavat, että ryhmien välissä on tilastollisesti merkitsevä ero
pattern:	kuvio
pooled:	yhdistetyt
positive correlation:	katso kohta 'correlation'
pretest:	testi/mittaukset ennen interventiota
posttest:	testi/mittaukset intervention jälkeen
probe:	probe, target word, quadrant, researcher-developed measures, semantically related foils: Nämä käsitteet kuuluvat yhteen ja on esitetty siksi yhdessä. Tutkijan kehittämiä mittareita (researcher-developed measures) käytettäessä tutkittava saa kuvalevyn (picture plate), jossa on neljä paneelia (quadrant). Yhdessä paneelissa esitettiin kohdesana (target word or probe), jota tutkija pyysi osoittamaan (Näytä minulle). Samassa kuvalevyssä on kolme muuta kuvaa, jotka liittyvät kohdesanan merkitykseen (semantically related foils = sanat, joiden merkitys on kohdesanan kaltainen). Jos esimerkiksi tutkija sanoo "näytä minulle kissa", lapsen on osoitettava kissaa kuvalevystä. Kohdesanan semanttisesti liittyvät sanat voivat olla esimerkiksi koira, tiikeri ja kettu. Ne ovat kaikki nelijalkaisia nisäkkäitä ja siten niiden merkitys on lähellä kissaa.
quadrant:	katso kohta 'probe'
to randomize:	satunnaistaa
receptive vocabulary:	reseptiivinen (ymmärtävä) sanavarasto: kuinka monta sanaa henkilö kykenee ymmärtämään
redundant:	tarpeeton
reliability:	luotettavuus
to replicate (study):	toistaa (tutkimus)
research design:	tutkimusasetelma: käytetty tutkimusmenetelmä ja tapa, jolla tutkimuskoe on järjestetty vastaamaan tutkimuskysymyksiin
researcher-developed measures:	katso kohta 'probe'
research question(s):	tutkimuskysymys (-kysymykset): tärkein kysymys, johon tutkija yrittää vastata tutkimuksellaan
robustness:	vahvuus

sample:	näyte
sampling:	näytteenotto
semantically related foils:	katso kohta 'probe'
sequentially:	peräkkäin
significance test:	merkitsevyydesti: tilastollinen testi, joka testaa onko ryhmien tai tilanteiden välillä merkitsevä ero
significant predictor:	merkittävä ennustaja: ennustava muuttuja, joka vaikuttaa tai ennustaa selitettävän muuttujan arvoa
(preschool) site:	tietty paikka: tässä tutkimuksessa tutkittavat tulivat erilaisista esikouluista eli 'different sites' tarkoittaa 'erilaisia esikouluja'.
small effects:	pienikokoiset vaikutukset
(different) sociolinguistic environment:	(erilaiset) kieliympäristöt (esim. toisessa puhutaan ainoastaan englantia, toisessa sekä espanjaa että englantia)
standardized measures/tests:	standardoitut mittaukset/testit: Standardoitu testi on testi, jota on käytetty monissa muissa tutkimuksissa ja josta on kerätty laaja aineisto. Standardoitu testi suoritetaan tutkittaville johdonmukaisella tavalla. Tässä tutkimuksessa on käytetty kahta standardoitua testiä (ROWPVT ja TVIP).
statistical power:	tilastollinen voima: Tilastollisen voiman määrä kertoo, miten todennäköistä on, että tutkimuksessa havaittiin oikeat vaikutukset (suurempi tilastollinen voima tarkoittaa suurempaa todennäköisyyttä, että vaikutus havaitaan, jos se on olemassa). Esimerkiksi mitä suurempi tutkittavien määrä, sitä enemmän tilastollista voimaa.
systematic review:	systemaattinen katsaus: Tieteellinen kirjallisuuskatsaus tietyn tieteenalan aiheesta, jossa käsitellyt artikkelit on hankittu systemaattisesti.
target vocabulary:	kohdesanasto (katso artikkelin liite 'the appendix of the article')
target word:	katso kohta 'probe'
treatment effect:	intervention vaikutus
variable:	muuttuja: Muuttuja on tilastotieteen keskeisiä käsitteitä. Sillä viitataan johonkin mitattavan kohteen ominaisuuteen, joka vaihtelee yksilöstä tai mittauksesta toiseen, esim. pituus, paino, poliittinen kanta.
variability:	vaihtelevuus
vocabulary acquisition rates:	sanaston omaksumisnopeus
vocabulary intervention:	tietty harjoitusohjelma (esim. CLR bilingual intervention), jolla pyritään laajentamaan tutkittavien sanavarastoa (katso kohta 'intervention research')
to yield:	tuottaa